

ΔΙΗΜΕΡΙΔΑ 9 - 10 ΜΑΪΟΥ 2026

Η τεχνητή Νοημοσύνη ως εκπαιδευτική και κοινωνική πρόκληση.
Κριτικές προσεγγίσεις, κίνδυνοι, προοπτικές, προσδοκίες, πρακτικές.

Το σχέδιο δράσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης 2021–2027 για την Ψηφιακή Εκπαίδευση:

Οι πραγματικοί στόχοι πίσω από τους ευφημισμούς

Κωνσταντίνος Σιέττος

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 30.9.2020
COM(2020) 624 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027
Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή

1. Η ψηφιακή εκπαίδευση ως εργαλείο για την στήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων

Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή

Ευφημισμοί

1 Εισαγωγή

Στις πολιτικές κατευθύνσεις της, η πρόεδρος κ. φον ντερ Λάιεν επισήμανε την ανάγκη αξιοποίησης του δυναμικού που προσφέρουν οι ψηφιακές τεχνολογίες για τη μάθηση και τη διδασκαλία, καθώς και την ανάγκη ανάπτυξης ψηφιακών δεξιοτήτων για όλους. Η εκπαίδευση και η κατάρτιση είναι καίριας σημασίας για την προσωπική ολοκλήρωση, την κοινωνική συνοχή, την οικονομική ανάπτυξη και την καινοτομία. Αποτελούν επίσης κρίσιμης σημασίας στοιχείο για την οικοδόμηση μιας πιο δίκαιης και πιο βιώσιμης Ευρώπης. Η βελτίωση της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχής σε αυτά, καθώς και η παροχή ψηφιακών δεξιοτήτων για όλους κατά τη διάρκεια της ψηφιακής και πράσινης μετάβασης, είναι στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ.

Πραγματικοί Στόχοι

Η ταχεία ψηφιοποίηση κατά την τελευταία δεκαετία έχει μεταμορφώσει πολλές πτυχές της εργασίας και της καθημερινής ζωής. Με κινητήρια δύναμη την καινοτομία και την εξέλιξη της τεχνολογίας, ο ψηφιακός μετασχηματισμός αναδιαμορφώνει την κοινωνία, την αγορά εργασίας και το μέλλον της εργασίας. **Οι εργοδότες αντιμετωπίζουν δυσκολίες όσον αφορά την πρόσληψη εργαζομένων υψηλής εξειδίκευσης σε διάφορους οικονομικούς τομείς, μεταξύ άλλων στον ψηφιακό τομέα.** Πολύ μικρός αριθμός ενηλίκων προχωρά σε αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση για την πλήρωση τέτοιων θέσεων, συχνά διότι δεν υπάρχει διαθέσιμη κατάρτιση τον κατάλληλο χρόνο και στον κατάλληλο τόπο.

Ευφημισμοί

1. Η ψηφιακή εκπαίδευση ως εργαλείο για την στήριξη της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων

Η ψηφιακή τεχνολογία, όταν χρησιμοποιείται επιδέξια, ισότιμα και αποτελεσματικά από τους εκπαιδευτικούς, μπορεί να στηρίξει πλήρως το θεματολόγιο της υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης για όλους τους εκπαιδευόμενους. Μπορεί να διευκολύνει μια πιο εξατομικευμένη και ευέλικτη μάθηση με επίκεντρο τον μαθητή, σε όλες τις φάσεις και τα στάδια της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Η τεχνολογία μπορεί να αποτελέσει ισχυρό και ελκυστικό εργαλείο για τη συνεργατική και δημιουργική μάθηση. Μπορεί να βοηθήσει τους εκπαιδευόμενους και τους εκπαιδευτικούς να αποκτήσουν πρόσβαση, να δημιουργήσουν και να ανταλλάξουν ψηφιακό περιεχόμενο. Μπορεί επίσης να καταστήσει δυνατή την πραγματοποίηση της μάθησης εκτός του αμφιθεάτρου, της σχολικής τάξης ή του χώρου εργασίας, παρέχοντας μεγαλύτερη ελευθερία από τους περιορισμούς που συνεπάγονται η φυσική τοποθεσία και το χρονοδιάγραμμα. Η μάθηση μπορεί να πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου διαδικτυακά ή με μικτό τρόπο παρακολούθησης σε χρόνο και τόπο και με τον ρυθμό που εξυπηρετεί τις ανάγκες του εκάστοτε εκπαιδευόμενου.

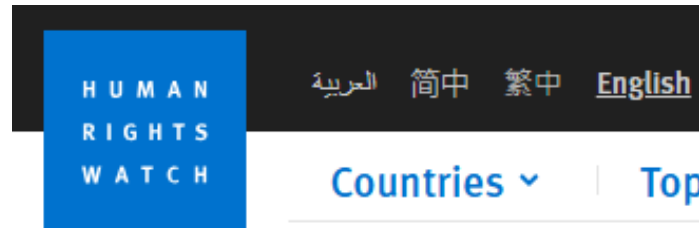
- Για τη στήριξη της ανταγωνιστικότητας, χρειαζόμαστε άτομα που να διαθέτουν τις πλέον πρόσφατες προηγμένες ψηφιακές δεξιότητες για τη στήριξη της διπλής ψηφιακής και πράσινης μετάβασης της κοινωνίας, των δημόσιων υπηρεσιών και όλων των τμημάτων της οικονομίας. Η αξιοποίηση των τεχνολογιών έχει επιπτώσεις στην απασχόληση και την καθημερινή ζωή. Το γεγονός αυτό καθιστά ακόμη πιο σημαντική την επένδυση στη διά βίου μάθηση μέσω της προώθησης, της παροχής και της αναγνώρισης της αναβάθμισης δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης για την ψηφιακή οικονομία.

Πραγματικοί Στόχοι

2. «Προστασία» των μαθητών, ενώ χτίζεται μηχανισμός παρακολούθησης

Ευφημισμοί

11. Βελτίωση της παρακολούθησης και της στήριξης της συλλογής δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών μέσω της συμμετοχής στη μελέτη ICILS³⁴, με στόχο την καλύτερη κατανόηση των ελλείψεων και την ενίσχυση της βάσης στοιχείων τεκμηρίωσης για δράσεις για την αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων. Αυτό θα περιλαμβάνει τη θέσπιση στόχου της ΕΕ για την ψηφιακή ικανότητα των μαθητών, με σκοπό τη μείωση του ποσοστού των μαθητών ηλικίας 13-14 ετών που υστερούν σε γνώσεις σχετικά με τους υπολογιστές και τις πληροφορίες σε κάτω από 15 % έως το 2030.

May 25, 2022 12:01AM EDT | News Release

Πραγματικοί Στόχοι

Governments Harm Children's Rights in Online Learning

146 Authorized Products May Have Surveilled Children and Harvested Personal Data

Τα προσωπικά δεδομένα μπορούν να συγκεντρωθούν και να υποβληθούν σε επεξεργασία, επιτρέποντας τη δημιουργία λεπτομερών προφίλ παιδιών και νέων.

Οι εταιρείες εκπαιδευτικής τεχνολογίας εφαρμόζουν πρακτικές που επικεντρώνονται στη συλλογή και χρήση τεράστιων ποσοτήτων δεδομένων παιδιών — συχνά πέρα από ό,τι είναι αναγκαίο για την παροχή του προϊόντος ή της υπηρεσίας.

Αυτά τα δεδομένα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη στοχευμένη προσέγγιση παιδιών και νέων, ή των οικογενειών τους, για εμπορικούς και άλλους σκοπούς.

2. «Προστασία» των μαθητών, ενώ χτίζεται μηχανισμός παρακολούθησης

Ευφημισμοί

Πραγματικότητα

11. Βελτίωση της παρακολούθησης και της στήριξης της συλλογής δεδομένων μεταξύ των κρατών μελών σχετικά με τις ψηφιακές δεξιότητες των μαθητών μέσω της συμμετοχής στη μελέτη ICILS³⁴, με στόχο την καλύτερη κατανόηση των ελλείψεων και την ενίσχυση της βάσης στοιχείων τεκμηρίωσης για δράσεις για την αντιμετώπιση αυτών των ελλείψεων. Αυτό θα περιλαμβάνει τη θέσπιση στόχου της ΕΕ για την ψηφιακή ικανότητα των μαθητών, με σκοπό τη μείωση του ποσοστού των μαθητών ηλικίας 13-14 ετών που υστερούν σε γνώσεις σχετικά με τους υπολογιστές και τις πληροφορίες σε κάτω από 15 % έως το 2030.

Το «οικοσύστημα» συνεχούς παρακολούθησης/καταγραφής κάνει τους μαθητές να νιώθουν αδύναμοι και απογοητευμένοι, βλέποντας τη σχέση τους με το σχολείο, τη μάθηση και τους εκπαιδευτικούς και ότι οι εκπαιδευτικοί μπορεί να αρχίσουν να βλέπουν τους μαθητές ως αριθμούς ή δείκτες απόδοσης [4].

Το παιδί γίνεται δεδομένο βαθμών, δραστηριοτήτων, συμπεριφοράς, ψηφιακής ικανότητας, προφίλ «κοινωνικού» κινδύνου και δείκτης μελλοντικής απασχολησιμότητας και δεξιοτήτων.

Ο μαθητής μετατρέπεται σε μετρήσιμο αντικείμενο/ δεδομένο.

Ευφημισμοί

3. Ο εκπαιδευτικός: ενδυναμωμένος ή εντατικοποιημένος εργαζόμενος;

Το ψηφιακό εκπαιδευτικό περιεχόμενο και η κατάρτιση σε ψηφιακές δεξιότητες — συμπεριλαμβανομένων των μεθόδων ψηφιακής διδασκαλίας— θα είναι αναγκαία για το προσωπικό. Θα επωφεληθούν από μεγαλύτερη στήριξη για διαδικτυακή, διά ζώσης ή μικτή μάθηση, ανάλογα με τις συνθήκες και τις ανάγκες του εκπαιδευόμενου. Η θέση των εκπαιδευτικών θα πρέπει να ενδυναμωθεί ώστε να υιοθετήσουν καινοτόμες μεθόδους· να έχουν γνώση των περιβαλλοντικών και κλιματικών επιπτώσεων των ψηφιακών τεχνολογιών και υπηρεσιών ώστε να καθιστούν δυνατή τη συνέργεια των περισσότερων βιώσιμων επιλογών· να συμμετέχουν σε δραστηριότητες μάθησης από ομοτίμους και να ανταλλάζουν εμπειρίες. Ένα αξιόπιστο οικοσύστημα ψηφιακής εκπαίδευσης προϋποθέτει υψηλής ποιότητας περιεχόμενο, εργαλεία φιλικά προς τον χρήστη, υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας και ασφαλείς πλατφόρμες που διατηρούν την προστασία του απορρήτου και τηρούν τα

Πραγματικότητα

14

Οι εκπαιδευτικοί της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στην ΕΕ εργάζονται κατά μέσο όρο περίπου **39 ώρες την εβδομάδα**, αλλά το υψηλότερο τεταρτημόριο φόρτου εργασίας ανέφερε **65,8 ώρες**.

Καθώς αυξάνονται οι συνολικές ώρες εργασίας, το μεγαλύτερο μέρος του επιπλέον χρόνου απορροφάται από **μη διδακτικά καθήκοντα**, όχι από άμεση διδασκαλία.

Ένας στους πέντε εκπαιδευτικούς απασχολείται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, συνήθως βραχυπρόθεσμες ενώ στις ηλικίες κάτω των 35 ετών **ένας στους τρεις εκπαιδευτικούς** απασχολείται με συμβάσεις ορισμένου χρόνου ενώ σε ορισμένες χώρες της ΕΕ όπως είναι η Ιταλία και η Πορτογαλία το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο **80%** των εκπαιδευτικών.

Teachers in Europe

Careers, Development and Well-being

Eurydice Report

Not enough hours
in the day: Policies that
shape teachers' use of time

Luka Boeskens,
Deborah Nusche

**3. Ο εκπαιδευτικός:
ενδυναμωμένος ή
εντατικοποιημένος
εργαζόμενος;**

<https://dx.doi.org/10.1787/15990b42-en>

- Η έκταση και οι αρνητικές συνέπειες του στρες, της εξάντλησης και της επαγγελματικής εξουθένωσης των εκπαιδευτικών είναι τεκμηριωμένες,
- Οι εκπαιδευτικοί βιώνουν υψηλά επίπεδα εργασιακού άγχους. Στην περίπτωση των εκπαιδευτικών, οι υπερβολικές ώρες εργασίας και εκτός σχολείου, **η ένταση της δουλειάς και η έλλειψη ελεύθερου χρόνου βλάπτουν όχι μόνο τη δική τους ευημερία, αλλά και, κατ' επέκταση, τη μαθησιακή διαδικασία.**
- Τα αποτελέσματα ερευνών, για παράδειγμα, δείχνουν ότι **όσο περισσότερο χρόνο αφιερώνουν οι εκπαιδευτικοί σε καθήκοντα που δεν σχετίζονται άμεσα με τη διδασκαλία, τόσο υψηλότερα είναι τα επίπεδα άγχους που βιώνουν και ότι οι εκπαιδευτικοί που αναφέρουν υψηλά επίπεδα άγχους είναι επίσης πιο πιθανό να σχεδιάζουν να εγκαταλείψουν το επάγγελμα.**

4. Ενίσχυση των ταξικών φραγμών

Ευφημισμοί

2. Με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της νόσου COVID-19, υποβολή πρότασης για **σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την ηλεκτρονική και εξ αποστάσεως μάθηση για την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση έως το τέλος του 2021**. Αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στην ανάπτυξη κοινής αντίληψης, σε επίπεδο ΕΕ, για τις προσεγγίσεις που απαιτούνται για την εξ αποστάσεως, την ηλεκτρονική και τη μικτή μάθηση, ώστε να είναι αποτελεσματική, ελκυστική και χωρίς αποκλεισμούς.

Πραγματικότητα

1 in 4
Children in the EU
is at risk of poverty

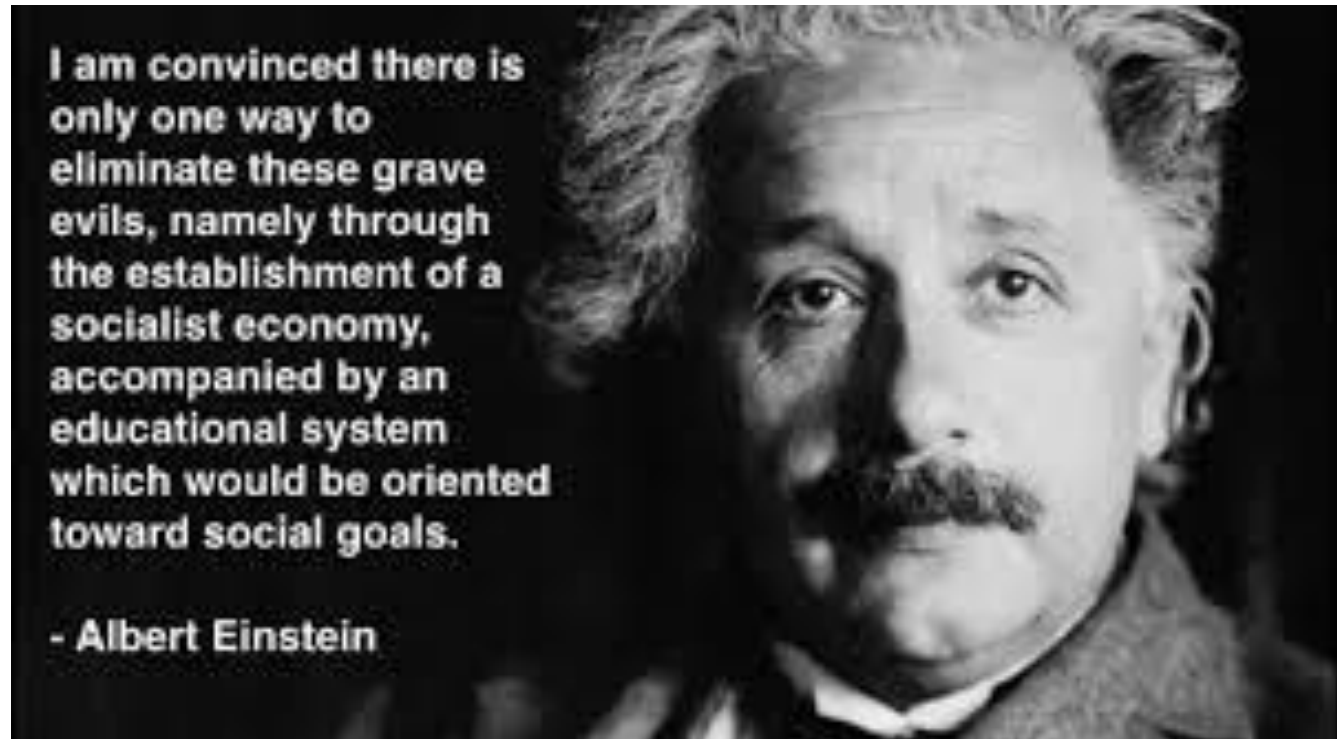
93
million people

One in five Europeans is at risk of poverty or social exclusion

Το 2025, **19,3 εκατομμύρια παιδιά** διέτρεχαν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, ποσοστό που αντιστοιχεί στο **24,3% των παιδιών**.

Ενδεικτικά το ποσοστό των παιδιών στα όρια της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού ,
στην **Ισπανία** 35%,
στην **Ελλάδα** το 28%,
στην **Ιταλία** το 27%,
στη **Γερμανία** το 23%,
στην **Αυστρία** το 21%,
στη **Σουηδία** το 21%

Τεχνητή Νοημοσύνη (στην Εκπαίδευση): απο Ποιον για Ποιον;

4. Ενίσχυση των ταξικών φραγμών

Ευφημισμοί

2. Με βάση τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της νόσου COVID-19, υποβολή πρότασης για **σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την ηλεκτρονική και εξ αποστάσεως μάθηση για την πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση έως το τέλος του 2021**. Αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στην ανάπτυξη κοινής αντίληψης, σε επίπεδο ΕΕ, για τις προσεγγίσεις που απαιτούνται για την εξ αποστάσεως, την ηλεκτρονική και τη μικτή μάθηση, ώστε να είναι αποτελεσματική, ελκυστική και χωρίς αποκλεισμούς.

Πραγματικότητα

NEWS ARTICLES | 15 December 2025

14% of young people in the EU dropped out of education

- Το **14,2%** των ατόμων ηλικίας **15–34 ετών** στην ΕΕ εγκατέλειψε την τυπική εκπαίδευση ή κατάρτιση τουλάχιστον μία φορά στη ζωή του.
- Τα υψηλότερα ποσοστά εγκατάλειψης καταγράφηκαν στην **Ολλανδία (32,2%)**, τη **Δανία (27,1%)**, το **Λουξεμβούργο (24,8%)** και την **Εσθονία (24,4%)**
- **Στη Γερμανία** στις ηλικίες 18-24 τα ποσοστά ανέβηκαν από 12.2% το 2021 σε 12.5% το 2022 και 13% in 2023 .